

Liedon Ilmaristen asemakaavan luontoselvitys 2023

1. Johdanto

Tässä selvityksessä tarkastellaan Liedon Ilmaristen alueella sijaitsevan asemakaavoitettavan kohteen luontoarvoja. Alueelle ei ole aiemmin laadittu luontoselvitystä. Selvityskohde rajautuu Ilmaristen taajaman länsiosaan, Metsämäen raviradan itäpuolelle, Vanhan Tampereentien eteläpuolelle. Kohteen pinta-ala on 28,6 ha. Liedon kapunkin tilasi selvityksen 23.5. Ympäristökonsultointi Jynx Oy:ltä. Selvityksen maastotyöt tehtiin touko-kesäkuussa 2023. Kannessa kirjosiippo, joka kuuluu alueen pesimälinnustoon.

Kuva 1. Selvityskohteen rajaus.

2. Menetelmät

Kohdealueelta selvitettiin ensisijaisesti:

- Luonnonsuojelulain 29 § mukaiset suojellut luontotyytit
- Metsälain 10 § nimeämät erityisen tärkeät elinympäristöt
- Vesilain 2 luvun 11 §:n mukaiset luontotyytit ja 3 luvun 2 §:n luvanvaraiset purot

- Uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien kasvilajien (LSL 46 § ja 47§) esiintymät
- myös huomionarvoiset kasvilajit
- uhanalaiset luontotyypit (Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö 2018)
- valtakunnalliset METSO-kriteerit täyttävät metsäkuviot (Syrjänen ym. 2016)
- luonnon monimuotoisuuden tai maisemallisten arvojen säilymisen kannalta arvokkaat kohteet
- erikoiset luonnonmuodostumat ja niiden yhdistelmät
- liito-oravareviirit (pesäpuut, ydinalue, elinpiiri, soveltuvat alueet)
- muut luontodirektiivin IV mukaiset lajit
- Pesimälinnusto ja tietoja muusta alueen linnustosta
- kirjaamalla selvitystyön aikana tehdyt muut nisäkshavainnot ja alueen luontoarvoihin muuten merkittävästi vaikuttavat seikat

Selvityksen maastotyöt ja raportin tekivät VM Hannu Klemola ja FK/FM Arto Kalpa. Kohteella käytiin kuusi kertaa 25.5. ja 29.6. välisenä aikana, niin päivällä kuin yöaikaakin ja käynnit kestivät tunnista kahteen tuntiin.

3.1 Kohteen yleiskuvaus

Selvityskohde on valtaosin viljeltyä, tasaista peltoaluetta. Kohteen eteläpäässä on kymmenkunta omakotitonttia, joihin sisältyy joitakin pieniä puustoisia kohtia. Peltoalueen keskellä sijaitsee Topinoja, joka virtaa tämän selvitysalueen rajauksessa itään päin ja yhtyy kohteen ulkopuolella Lausteenojaan. Alueella on useita hevostiloja ja lähellä kohoaa Turun Topinojan kaatopaikan korkea maakasa. Maarian tekoallas sijaitsee alueen länsipuolella.

Kuva 2. Selvityskohde on lähes yksinomaan tasaista peltoaluetta. Kuva 28.5.2023 Haagantieltä itään päin. Kuvan keskellä on vähävetinen Topinoja.

3.2 Lakikohteet ja muut arvokkaat luontokohteet

3.2.1 Luonnonsuojelulain suojellut luontotyypit

Selvitysalueella ei ole luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisia suojeltuja luontotyyppisiä.

3.2.2. Metsälain kohteet

Selvitettävällä alueella ei löytynyt metsälain tarkoittamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä.

3.2.3. Vesilain kohteet

Selvitysalueella ei tavattu vesilain kohdetta.

3.2.4. Muut arvokkaat luontokohteet

Kohteelta ei voi osoittaa selvärajaisia arvokohteita. Omakotitonttien välissä on pieniä lehtomaisen kankaan laikkuja, mutta näitä ei voi pitää erityisen merkittävänä ja arvokkaina.

3.3. Uhanalaiset ja erityisesti suojeltavat kasvilajit sekä huomiolajit

Kohteella ei tavattu uhanalaisia kasvilajeja.

3.4. Uhanalaiset luontotyypit

Omakotitonttien puustoisilla kohdilla on pieniä laikkuja mm. lehtomaisista kankaista (VU) ja tuoreista kankaista (VU). Parilla lehtomaisella kankaalla tavataan mm. runsaita kielokasvustoja, mustikkaa, taikinamarjaa, pihlajaa, koivuja ja tammen taimia.

3.5. Metsokohteet

Selvityskohteelta ei löytynyt Metso-kriteerit täyttäviä kohteita.

3.6. Liito-oravatarkastelu

Selvityskohteella ei havaittu merkkejä liito-oravasta. Kohde ei sovellu lajille, koska alue on lajille liian avointa ja vähäpuustoista.

3.7. Ennallistamismahdollisuudet

Kohteella ei löydy ennallistettavia kohteita.

3.8. Pesimälinnusto ja tietoa muusta linnustosta

Kohteen pesimälinnusto on tavanomaista ja seudulle tyyppillistä laajojen viljelyalueiden ja haja-asutuksen pihalajistoa. Pelloilla pesi kolme paria kiuruja (silmälläpidettävä NT) ja niillä liikkui ja ruokaili fasaaneja, naakkoja, variksia ja korppeja sekä kottaraisia. Pelloilla levähtää myös suuria määriä lokkeja, joita kerääntyy varislintujen tavoin satamäärin viereiselle Turun Topinojan kaatopaikalle. Kaatopaikka kerää myös saalistavia petolintuja. Töyhtöhyppiä pesii kolme paria aivan selvitysalueeseen rajautuvilla viereisillä pellolla. Tuulihaukkanaaras nähtiin ohilentävänä ja se saattaa pesiä jossain lähialueella, vaikka pesäpaikkaa ei ole tiedossa.

Talojen pihapiireissä ja metsänreunoilla tavattiin sepelkyyhky, kirjosieppo (4), pajulintu (yleinen), pensaskerttu (NT), punarinta (2), mustarastas (yleinen), räkättirastas (muutama pari), mustapääkerttu, peippo (yleinen), hemppo, viherpeippo, tikli, pikkuvarpunen (yleinen), keltasirkku (3). Viherpeippo on vuoden 2019 uhanalaistarkastelussa erittäin uhanalainen (EN) laji, mutta voimakkaasta kannanlaskusta huolimatta laji on edelleen yleinen Turun seudulla.

Alueen hevostilojen ympäristössä pesii haarapääskyjä (vaarantunut, VU) useita pareja.

3.9. Lepakot ja muut nisäkkäät

Alueella tarkkailtiin käsidetektorilla lepakoita, mutta ilmeisesti paikka on liian avoin ja vähäpuustoinen, jotta edes yleisiä pohjanlepakoita olisi tavattu saalistavana. Koska talojen pihoille ei menty, saattaa suojaisemmissa pihapiireissä esiintyäkin juuri esimerkiksi yksittäisiä saalistavia lepakoita. Lepakkokäynnit tehtiin 11.6. ja 15.6. heikkotuulisina tai tyyninä lämpiminä öinä. Alueella on runsas rusakkokanta ja myös metsäkauriita nähtiin muutamalla käynnillä.

4. YHTEENVETO

Selvitysalueelta ei löytynyt luonnonsuojelulain mukaisia luontotyyppisiä eikä metsälain tai vesilain kohteita. Muitakaan arvokkaita luontokohteita ei voi osoittaa kohteelta. Selvitysalueella ei tavattu eikä siltä ole myöskään ennestään tietoa uhanalaisista kasvi- tai eläinlajeista. Uhanalaisilla luontotyypeillä ei niin ikään ole mainittavaa merkitystä kohteella. Selvityskohde on liito-oravien kannalta liian avointa aluetta. Ennallistamismahdollisuuksia kohteella ei ole.

Lähteet

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. ja Uotila, P. (toim.) 1998: Retkeilykasvio. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo. Helsinki.

Meriluoto, M. ja Soininen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Tapio.

Mäkelä, K. ja Palo, P. 2021: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47/2021. Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö. Helsinki.

Pääkkönen, P. ja Alanen, A. 2000: Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohje. – Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Hyvärinen, Esko; Juslén, Aino; Kemppainen, Eija; Uddström, Annika; Liukko, Ulla-Maija (toim.) 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki

Kontula, T. ja Raunio, A. (toim.). 2018: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja. Osa 1 - tulokset ja arvioinnin perusteet. Osa 2 - luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristö 5/2018. Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö, Helsinki.

Ryttäri, T., Kalliovirta, M. ja Lampinen, R. (toim.) 2012: Suomen uhanalaiset kasvit. 384 s. Helsinki, Tammi.

Syrjänen, K. ym. 2016: Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsäympäristöjen tunnistaminen. METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet 2016–2025. Ympäristöministeriön raportteja 17/2016